

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Europos Sąjungos Duomenų akto įgyvendinimo“ (toliau – Įstatymo projektas)
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija
Projekto tikslas	Nacionalinėje teisėje įgyvendinti 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/2854 dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva (ES) 2020/1828 (Duomenų aktas) (toliau – Reglamentas (ES) 2023/2854) nuostatas.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)*

Poveikis atitinkamai sričiai:	<p>Igyvendinus Projektą:</p> <ul style="list-style-type: none">• už Reglamento (ES) 2023/2854 taikymą ir vykdymo užtikrinimą atsakinga institucija ir duomenų koordinatoriumi (toliau kartu – kompetentinga institucija) bus paskirta Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT).• Įstatymo projektu nustatoma Reglamento (ES) 2023/2854 vykdymo užtikrinimo tvarka, pagal kurią RRT, kaip kompetentinga institucija, nagrinės skundus dėl galimų Reglamento (ES) 2023/2854 pažeidimų ir kitus Reglamente 2023/2854 nurodytus skundus. Kompetentinga institucija taip pat turės teisę pradėti tyrimą dėl galimo Reglamento (ES) 2023/2854 pažeidimo pagal Įstatymo projekto IV skyrių.• Įstatymo projektu nustatoma, kad kompetentinga institucija už Reglamento (ES) 2023/2854 pažeidimus, kompetentingos institucijos pagal Reglamentą (ES) 2023/2854 ir šį įstatymą priimtų sprendimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, kompetentingos institucijos teisėtų nurodymų nevykdymą, netinkamą vykdymą, trukdymą kompetentingai institucijai atlikti Reglamente (ES) 2023/2854 ir Įstatymo projekte nustatytas funkcijas, informacijos, reikalingos Reglamente (ES) 2023/2854 ir šiame įstatyme nustatytoms kompetentingos institucijos funkcijoms atlikti, nepateikimą ar neteisingos, neišsamios ar klaidinančios informacijos pateikimą skirs baudas.• Įstatymo projektu nustatoma, kad naudotojai, duomenų turėtojai ir duomenų gavėjai, norėdami pagal Įstatymo projekte nustatytus atvejus spręsti ginčus, taip pat ginčus, susijusius su sąžiningų, pagrįstų ir nediskriminacinių sąlygų nustatymu ir skaidriu tokios galimybės suteikimo būdu, galės kreiptis į ginčų sprendimo įstaigą, sertifikuotą pagal Reglamente (ES) 2023/2854 įtvirtintus reikalavimus. Lietuvos Respublikoje įsisteigusius subjektus, norinčius ne teismo tvarka spręsti ginčus, vadovaudamasi
--------------------------------------	---

Reglamentu (ES) 2023/2854, šiuo įstatymu ir savo nustatyta tvarka sertifikuos kompetentinga institucija.

Pastebėtina, kad pastaraisiais metais duomenimis grindžiamos technologijos padarė transformacinį poveikį visiems ekonomikos sektoriams. Padaugėjus su internetu susietų gaminių ypač padidėjo duomenų kiekis ir potenciali jų vertė vartotojams, įmonėms ir visuomenei. Dėl kokybiškų ir sąveikių įvairių sričių duomenų didėja konkurencingumas ir daugėja inovacijų bei užtikrinamas tvarus ekonomikos augimas, kadangi tie patys duomenys gali būti naudojami ir pakartotinai naudojami įvairiems tikslams ir neribotai (neprarandant kokybės ar kiekio). Visgi optimaliai paskirstyti duomenis visuomenės labai trukdo dalijimosi duomenimis kliūtys: paskatų duomenų turėtojams savanoriškai sudaryti dalijimosi duomenimis susitarimus stoka, netikrumas dėl teisių ir pareigų, susijusių su duomenimis, sutarčių dėl techninių sąsajų sudarymo ir jų įgyvendinimo išlaidų, didelė informacijos fragmentacija duomenų talpyklose, prastas metaduomenų valdymas, semantinio ir techninio sąveikumo standartų nebuvimas, prieigos prie duomenų kliūtys, bendros dalijimosi duomenimis praktikos trūkumas ir piktnaudžiavimas sutartinių santykių disbalansu, kiek tai susiję su prieiga prie duomenų ir jų naudojimu.

Įstatymo projektas turėtų užtikrinti, kad už Reglamente (ES) 2023/2854 nustatytų pareigų pažeidimus būtų taikomos sankcijos. Tokios sankcijos apims finansines baudas ir įspėjimus užtikrinti, kad verslo praktika atitiktų Reglamentu (ES) 2023/2854 nustatytas pareigas. Įstatymo projektu nustatytos baudos bus veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Taikant Įstatymo projekte įtvirtintas baudas bus atsižvelgiama į Europos duomenų inovacijų valdybos (EDIV) rekomendacijas, taip padedant užtikrinti kuo didesnį nuoseklumo lygį nustatant ir jas taikant pažeidėjams. Taip pat bus atsižvelgiama į pažeidimo pobūdį, sunkumą, mastą ir trukmę, atitinkamą viešąjį interesą, vykdomos veiklos mastą bei pobūdį ir pažeidimą padariusios šalies ekonominį pajėgumą. Kompetentinga institucija taip pat turės atsižvelgti į tai, ar pažeidimą padariusi šalis savo pareigų pagal Reglamentą (ES) 2023/2854 nevykdo sistemingai arba pakartotinai.

**Poveikis
valstybės
finansams**

Papildomų biudžeto lėšų Įstatymo projekto įgyvendinimui reikės. Paskirta kompetentinga institucija Įstatymo projekte numatytoms funkcijoms vykdyti pateikė reikalingus finansinius poreikius Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.

**Poveikis
administracinei
naštai**

Administracinė našta ūkio subjektams padidės. Verslui reikės prisitaikyti prie naujo teisinio duomenų srities reglamentavimo Europos lygmeniu, kuriame apibrėžta, kas turi teisę naudotis gaminių duomenimis arba susijusios paslaugos duomenimis, kokiomis sąlygomis ir koku pagrindu. Taip pat verslui reikės savo veiklą pritaikyti ir prie nacionalinio Įstatymo projekto taisyklių, kurios nustato sankcijas, taikomas pažeidus Reglamentą (ES) 2023/2854.

Poveikis konkurencijai

Pažymėtina, kad mažos ir vidutinės įmonės (MVI) yra vienos pagrindinių Reglamento (ES) 2023/2854 naudotojų. Įstatymo projektu nustatytos taisyklės (sankcijos) leis stiprinti MVI gebėjimą konkuruoti su didžiosiomis korporacijomis, spręsti sutarčių santykių disbalansą ir sėkmingai plėtoti savo veiklą. Taip pat Įstatymo projektu bus suteikiama vartotojams ir įmonėms didesnė kontrolė dėl jų sukuriamų duomenų naudojimo ir skatins jų aktyvų dalyvavimą skaitmeninėje ekonomikoje.

Kita svarbi informacija**Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą**

Vardas ir pavardė	Vilmantė Grencienė
Pareigos	Skaitmeninių iniciatyvų grupės patarėja
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Skaitmeninių iniciatyvų grupė
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	tel. +370 649 653 54, el. p. vilmante.grenciene@eimin.lt